

Dosarul nr. 3ra-49/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud: I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Al. Gheorghieș, I. Talpa, O. Moraru)

ÎNCHEIERE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Sveatoslav Moldovan
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zastavnițchi Iulia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 26 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central

c o n s t a t ă:

La 27 iunie 2017, Iulia Zastavnițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 10 mai 2017 a recepționat răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia la petiția ei, din care a aflat că la 22 decembrie 2011 a fost emisă decizia nr. 16 cu privire la recuperarea sumelor plătite fără temei cu titlu de pensie în mărime de 17442,83 de lei ca urmare a angajării în serviciu în perioadele 01 ianuarie 1999 – 06 ianuarie 2005, 01 ianuarie 2006 – 09 martie 2006, 01 iulie 2007 – 30 noiembrie 2007, 21 aprilie 2008 – 30 noiembrie 2008, 01 februarie 2009 – 28 februarie 2009, 01 iulie 2009 – 13 decembrie 2011 și dispusă reținerea lunară a câte 20 % din pensie până la recuperarea datoriei.

La 30 mai 2017 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu cerere prealabilă, solicitând anularea deciziei nr. 16 din 22 decembrie 2011 ca fiind ilegală, deoarece a fost adoptată în anul 2011 în baza art. 41 din Legea cu privire la asigurarea cu pensii de stat nr. 437 din 27 decembrie 1990, în vigoare până la 01 ianuarie 1999.

Mai mult ca atât, dispozițiile art. 41 din Legea nr. 437 din 27 decembrie 1990 se referă la mărimea pensiei și nu are tangență în speță.

Prin răspunsul nr.1-01/15-1846 din 31 mai 2017, recepționat la 02 iunie 2017, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia i-a comunicat că în perioada anilor 1999 – 2011 a activat și conform prevederilor pct. 9 din Regulamentul privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 929 din 15 august 2006, nu a avut dreptul să primească pensia pentru vechime în muncă (parțial pentru perioada 1999 – 2006 și integral pentru perioada 2007-2011) și ca urmare s-a format o supraplată a pensiei în mărime de 17442,38 de lei și începând cu 01 februarie 2012 lunar se reține 20% din mărimea pensiei până la stingerea integrală a datoriei.

Consideră Zastavnițchi Iulia că răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia este ilegal, deoarece nu a prezentat date false, ultima nefiind în drept să emită decizie privind recuperarea unor sume și efectuarea cărorva rețineri din pensia ei în perioada în care a activat, deoarece lunar de către angajator au fost prezentate declarații și efectuate achitări privind contribuțiile de asigurări sociale și respectiv, pârâta a cunoscut despre faptul că activează și urma să sisteze achitarea pensiei pentru perioada dată.

A cerut Zastavnițchi Iulia anularea ca fiind ilegală decizia nr. 16 din 22 decembrie 2011 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia privind recuperarea sumelor plătite fără temei cu titlu de pensie.

Prin încheierea protocolară din 16 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de copârât Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central, din 26 martie 2018, a fost admisă acțiunea depusă de Iulia Zastavnițchi.

S-a anulat ca fiind ilegală decizia nr. 16 din 22 decembrie 2011 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia în privința Iuliei Zastavnițchi.

Prin decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a casat hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat integral decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza Curții de Apel Bălți.

Prin decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 26 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile că la emiterea actului administrativ au fost aplicate neîntemeiat prevederile art. 41 din Legea cu privire la asigurarea cu pensii de stat nr. 437 din 27 decembrie 1990, deoarece la acel moment acestea nu erau în vigoare, legea fiind abrogată la 01 ianuarie 1999.

Referitor la argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale că Zastavnițchi Iulia a avut obligația să comunice în termen de 30 zile organului teritorial de asigurări sociale despre faptul angajării în serviciu, pentru ce a semnat recipisă, instanțele de judecată ierarhic inferioare l-au considerat declarativ, deoarece la materialele cauzei lipsește o astfel de probă.

Mai mult ca atât, în perioada în care Zastavnițchi Iulia a activat de către angajator lunar au fost prezentate declarații și s-au efectuat achitări privind contribuțiile de asigurări sociale, respectiv Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia cunoștea că reclamanta este încadrată în câmpul muncii și urma să sisteze achitarea pensiei pentru această perioadă.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au reținut argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a emis decizia nr. 16 din 22 decembrie 2012 în temeiul art. 38 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, deoarece vine în contradicție cu decizia nr. 16 din 22 decembrie 2011 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale din care rezultă că aceasta a fost emisă anume în baza art. 41 din Legea nr. 437 din 27 decembrie 1990.

Cu atât mai mult că, însăși Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia în decizia contestată a menționat că Legea nr. 437 din 27 decembrie 1990 a fost în vigoare până la 01 ianuarie 1999 (f.d. 11).

La 21 octombrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Este eronată concluzia instanței de apel că odată cu abrogarea Legii de pensionare nr. 437/1990, care prevedea obligativitatea suspendării muncii și intrarea în vigoare a Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, care nu mai prevedea astfel de restricții, la situația Iuliei Zastavnițchi nu mai sunt aplicabile prevederile abrogate ale legii, or, aceasta vine în contradicție cu art. 6 alin. (1) și (4) din Codul civil și pct. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15 august 2006.

Actul administrativ contestat nu poate fi considerat ca fiind ilegal, deoarece a fost emis în baza art. 39 alin. (6) și (7) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

La 30 octombrie 2019 în adresa Iuliei Zastavnițchi a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va

examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți la 16 octombrie 2019 (f.d. 161).

Cererea de recurs a fost depusă la 21 octombrie 2019, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de instanțele de judecată ierarhic inferioare, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Sveatoslav Moldovan

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh